

**ADVIES
VAN 4 JULI 2012
OVER HET ONTWERP VAN BESLUIT
INZAKE PROJECT-M.E.R.-SCREENING**

INHOUD

I. INLEIDING	1
II. ALGEMENE CONTEXT	2
III. AANBEVELINGEN BIJ HET VOORONTWERP BESLUIT	4
A. GLOBALE BEOORDELING	4
B. PROPORTIONALITEIT	4
C. PROCEDURE	5
D. INTEGRATIE	6
E. TERMIJN	6
F. INFORMATIEVERPLICHTING	7
G. HANDLEIDING	8

I. INLEIDING

1. SARO ontving op 30 mei 2012 een adviesvraag van Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege over het ontwerp besluit van de Vlaamse Regering inzake de nadere regels van de project-m.e.r.-screening.¹ Met voorliggend advies, goedgekeurd op de raadszitting van 4 juli 2012, komt de raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermin van 60 dagen.

2. Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan het decreet van 23 maart 2012 houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) en van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).

Het Hof van Justitie oordeelde in een arrest van 24 maart 2011 dat de Vlaamse regelgeving niet in overeenstemming is met een aantal bepalingen van Richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieueffectbeoordeling.² De Vlaamse Regering moet er voor zorgen dat haar regelgeving waarborgt dat naar aanleiding van de screening van projecten niet alleen rekening wordt gehouden met de omvang van het project, maar ook met alle relevante criteria die zijn opgesomd in bijlage III van de richtlijn.

Voorliggend ontwerpbesluit voert wijzigingen door aan het Vlarembesluit, het project-m.e.r.-besluit, het besluit stedenbouwkundige vergunningen en het besluit verkavelingsvergunning.³

3. In een eerste deel van dit advies gaat de raad nader in op de context van voorliggende adviesvraag. Daarna (deel III) formuleert de raad zijn aanbevelingen bij het voorliggend ontwerpbesluit.

¹ Voor de documenten bij dit besluit, zie www.sarovlaanderen.be.

² Hof van Justitie, arrest C-135/09 van 24 maart 2012.

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning. Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan de milieueffectrapportage. Besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. Besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een verkavelingsvergunning.

II. ALGEMENE CONTEXT

4. Artikel 2, lid 1 van de richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten bepaalt: *‘De lidstaten treffen de nodige maatregelen om te verzekeren dat een vergunning vereist is voor projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, onder meer gezien hun aard, omvang of ligging, en een beoordeling van hun effecten moet plaatsvinden alvorens een vergunning wordt verleend. Deze projecten worden omschreven in artikel 4.’*⁴
5. Artikel 4 van dezelfde richtlijn stelt vervolgens: *‘1. Onder voorbehoud van artikel 2, lid 3, worden de in bijlage I genoemde projecten onderworpen aan een beoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10. 2. Onder voorbehoud van artikel 2, lid 3, bepalen de lidstaten voor de in bijlage II genoemde projecten: a) door middel van een onderzoek per geval, of b) aan de hand van door de lidstaten vastgestelde drempelwaarden of criteria, of het project al dan niet moet worden onderworpen aan een beoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10. De lidstaten kunnen besluiten om beide [sub] a en b genoemde procedures toe te passen. Bij het onderzoek per geval of bij de vaststelling van drempelwaarden of criteria bij de toepassing van lid 2 moet met de relevante selectiecriteria van bijlage III rekening worden gehouden.’*
6. De richtlijn 85/337/EEG werd omgezet bij besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectenrapportage.
7. Bij arrest van 24 maart 2011 met nummer C-435/09 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat voor zover de regelgeving van het Vlaamse Gewest drempelwaarden en selectiecriteria vaststelt die enkel met de omvang van het betrokken project rekening houden, dit niet aan de eisen van artikel 4, leden 2 en 3 van die richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III, voldoet.⁵

Het Hof van Justitie oordeelde vervolgens dat met betrekking tot de regelgeving van het Vlaamse Gewest de verplichtingen niet zijn nagekomen die volgen uit de richtlijn 85/337 doordat niet de nodige maatregelen zijn genomen om artikel 4, leden 2 en 3, van deze richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III, correct of volledig uit te voeren.

Daaruit volgt dat bijlage II van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectenrapportage, buiten toepassing moet worden gelaten.⁶ Het Hof van Justitie heeft in zijn arrest van 7 januari 2004 met nummer C-201/02 overwogen dat artikel 2, eerste lid van de richtlijn 85/337/EEG, gelezen in samenhang met artikel 1, tweede lid en artikel 4, tweede lid ervan, rechtstreekse werking heeft.⁷
8. In afwachting van een decretale oplossing, werd de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011 uitgevaardigd, samen met een handleiding en een reeks veel gestelde vragen.⁸ De omzendbrief werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31 augustus 2011.

⁴ Sinds 17 februari 2012 is dit de Richtlijn 2011/92 EU van 11 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten: <http://www.lne.be/themas/milieueffectrapportage/extra-informatie/regelgeving/projectmerichtlijn-2011-92-eu.pdf>

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:152:0006:0007:NL:PDF>

⁶ Hof van Justitie, 24 oktober 1996 in de zaak C-72/95, Kraaijeveld. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61995CJ0072:NL:HTML>

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62002CJ0201:NL:PDF>

⁸ <http://www.lne.be/themas/milieueffectrapportage/extra-informatie/nieuwsbrief/nieuwsbrief-10-december-2011/omzendbrief-leidraad-en-faq2019s-arrest-screening-project-mer>

9. Ondertussen is er een decretaal initiatief genomen via een voorstel van decreet. Het betreft het decreet van 23 maart 2012 houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van het DABM en de VCRO.⁹ Naast een aantal wijzigingen die louter wetgevingstechnisch en verduidelijkend van aard zijn worden ook diverse wijzigingen doorgevoerd aan de procedures die vastgelegd zijn in deze decreten.
10. Als belangrijkste krachtlijn geldt dat voortaan met drie lijsten zal worden gewerkt (in plaats van de huidige twee lijsten). Een eerste lijst betreft de categorieën van projecten waarvoor altijd een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Een tweede lijst van categorieën van projecten kan door de administratie, namelijk de dienst MER, worden ontheven van de project-MER-plicht naar aanleiding van een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting.
- Een derde lijst van categorieën van projecten moet worden gescreend door de overheid die beslist over de ontvankelijkheid en volledigheid van de vergunningsaanvraag, om uit te maken of het zinvol is om die projecten aan een MER te onderwerpen. De regering werd gemachtigd die lijst op te maken evenals de vorm en de inhoudelijke elementen en formaliteiten van de project-MER-screeningsnota te bepalen.
11. Tevens werd de termijn van het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek in de reguliere procedure voor het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning/verkavelingsvergunning (artikel 4.7.14, §2 VCRO) van 14 dagen op 30 dagen gebracht. Dat is volgens de parlementaire voorbereiding nodig opdat de bevoegde overheid (de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar, zijn gemachtigde of de gemeentelijke administratie) eveneens de project-m.e.r.-screeningsnota kan onderzoeken en een beslissing kan nemen of er toch nog een milieueffectrapport over het project moet worden opgesteld.
12. Het voorstel van decreet voegt tevens een artikel toe aan de VCRO dat betrekking heeft op de reguliere procedure. Een eerste paragraaf stelt dat als de vergunningsaanvraag een project-m.e.r.-screeningsnota omvat, de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar, zijn gemachtigde of de gemeentelijke administratie een beslissing neemt of er een milieueffectrapport over het project moet worden opgesteld.

Paragraaf 2 verduidelijkt wanneer er geen milieueffectrapport over het project hoeft te worden opgesteld. Dit is het geval als de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar (zijn gemachtigde of de gemeentelijke administratie) oordeelt dat: 1) een toetsing aan de criteria van bijlage II van het DABM uitwijst dat het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu; of 2) vroeger al een project-MER werd goedgekeurd betreffende een project waarvan het voorgenomen initiatief een herhaling, voortzetting of alternatief is, en een nieuw project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of aanvullende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten. Dat laatste houdt in dat indien er vroeger al een project-MER werd goedgekeurd betreffende een project waarvan het voorgenomen initiatief een herhaling, voortzetting of alternatief is, dat project-MER dan ook als onderdeel toegevoegd kan worden bij de project-m.e.r.-screeningsnota. Er moet geen milieueffectrapport over het project worden opgesteld indien een nieuw project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of aanvullende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten. Beide voorwaarden zijn geïnspireerd op de ontheffingsvoorwaarden naar aanleiding van een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting, zoals vermeld in artikel 4.3.3, §3, van het DABM.

Paragraaf 3 heeft betrekking op de sanctie voor de initiatiefnemer (wanneer beslist wordt dat er toch een milieueffectrapport moet worden opgesteld) en op de betwistingsmogelijkheden voor

⁹ BS, 20 april 2012. Een artikelsgewijze commentaar kan u hier raadplegen:
<http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2011-2012/g1463-1.pdf>

de initiatiefnemer tegen die beslissing. De beslissing dat een milieueffectrapport over het project moet worden opgesteld, heeft van rechtswege de onvolledigheid van de vergunningsaanvraag tot gevolg. In dat geval kan de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting indienen bij de dienst MER (overeenkomstig de procedure, vermeld in artikel 4.3.3, §3-§9 van het DABM). De initiatiefnemer kan dan de project-m.e.r.-screeningsnota gebruiken als gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting, weliswaar rekening houdend met de opmerkingen, ontvangen in de beslissing van de bevoegde overheid, namelijk in de screeningsbeslissing. Dat houdt in dat de project-m.e.r.-screeningsnota zal moeten worden afgestemd op de motivatie van de bevoegde overheid waarom een project-MER moet worden opgesteld.

13. Artikel 11 en artikel 12 brengen wijzigingen aan in de bijzondere procedure, met dat verschil dat de bevoegde overheid die een beslissing neemt over de ontvankelijkheid en volledigheid van de vergunningsaanvraag, het vergunningverlenende bestuursorgaan of zijn gemachtigde is, en niet de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar, zijn gemachtigde of de gemeentelijke administratie.

III. AANBEVELINGEN BIJ HET VOORONTWERP BESLUIT

A. GLOBALE BEOORDELING

14. SARO vindt het positief dat de raad door minister Schauvliege om advies wordt gevraagd omtrent voorliggende ontwerpbesluit. SARO betreurt evenwel dat de raad noch bij de totstandkoming van de omzendbrief van LNE, noch bij de totstandkoming van het voorstel van decreet van 23 maart 2012 om advies werd gevraagd.

SARO heeft enkele kritische bedenkingen bij voorliggend ontwerpbesluit en doet enkele aanbevelingen (zie verder).

SARO meent dat de veroordeling door het Hof van Justitie opportuniteiten opende om de Vlaamse regelgeving te wijzigen op basis van een 'benchmark' en onderzoek naar 'good practices' in de andere EU-lidstaten. Mocht dit gebeurd zijn vindt SARO hieromtrent alvast niets terug in de parlementaire voorbereiding. SARO acht dergelijke benchmark essentieel in het licht van het voeren van een strategisch Vlaams duurzaam beleid in een globaliserende wereld. SARO is van oordeel dat het wenselijk is hieromtrent een breed debat met de diverse actoren en de Europese Commissie te voeren en de nodige nuancering en concrete verduidelijking aan te brengen.

De voorliggende wijziging aan de MER-regelgeving zal voor een aantal sectoren een grote impact hebben. Het aantal screeningsverplichtingen zal zeer hoog zijn. De nota aan de Vlaamse Regering bij voorliggend ontwerpbesluit maakt melding van *'ongeveer 20.000 screeningsplichtige vergunningsaanvragen'*.

B. PROPORTIONALITEIT

15. Het voorliggende ontwerpbesluit voegt een nieuwe bijlage (bijlage III) toe aan het project-m.e.r.-besluit van 2004. De lijst somt de categorieën van projecten op waarvoor de initiatiefnemer een project-m.e.r.-screeningsnota kan indienen.

Een screeningsnota is bedoeld om een antwoord te geven op de vraag of een project aanzienlijke milieugevolgen kan hebben. In het licht van de selectiecriteria in bijlage II van het DABM, meent

SARO dan ook dat de inhoud van de screeningsnota gedifferentieerd moet worden (bijvoorbeeld per projectcategorie). Bepalende factoren voor het doorvoeren van dergelijke differentiatie zijn volgens SARO de afstand van het voorgenomen project tot de drempelwaarden in bijlage II bij het project-m.e.r.-besluit en de ligging van het project. SARO vraagt bijgevolg om het proportionaliteitsbeginsel te hanteren zowel bij het bepalen van de diepgang van de project-m.e.r.-screeningsnota als bij het beoordelen ervan door de vergunningverlenende overheid.

De raad merkt op dat deze lijst aanleiding zal geven tot heel wat interpretatieproblemen. De raad denkt daarbij o.m. aan volgende projecten: 'stadsontwikkelingsprojecten met inbegrip van de bouw van winkelcentra en parkeerterreinen', 'industrieontwikkeling', 'aanleg van wegen', 'permanente kampeer- en caravanterreinen'.

16. De richtsnoeren van de Europese Commissie en de rechtspraak van het Hof van Justitie wijzen op de noodzaak van een ruime interpretatie van de opgesomde projecten. Het gegeven dat het Hof van Justitie niet langer toelaat dat projecten worden uitgesloten van het opmaken van een project-MER louter op basis van het niet overschrijden van capaciteits- of omvangsdrempels zorgt voor een zeer sterke uitbreiding van het toepassingsgebied van de project-m.e.r.-regelgeving. SARO vindt het van groot belang dat de eerder vage omschrijvingen van de projecten in bijlage van het project-m.e.r.-besluit worden verduidelijkt in de handleidingen die de dienst MER ter beschikking zal stellen ten behoeve van de vergunningaanvrager en de vergunningverlenende overheid.

Anderzijds meent de raad dat het niet de bedoeling kan zijn om bijvoorbeeld elk groepswoningbouwproject, elke bouw van appartementen of elke verkaveling met aanleg van wegen te beschouwen als een project dat valt onder de verplichte project-m.e.r.-screeningsnota.¹⁰

C. PROCEDURE

17. Het voorliggend ontwerpbesluit (artikel 3) voorziet dat het college van burgemeester en schepenen of de door haar gemachtigde ambtenaar de project-m.e.r.-screeningsnota onderzoekt en beslist of een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Procedureel zit het ontwerp niet goed in elkaar.

SARO wijst op het belang van deze beslissing. Het is een beslissing met een behoorlijke impact. Het legt een zeer zware verantwoordelijkheid bij de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar. Vanuit voorzichtigheid kan dit betekenen dat deze stedenbouwkundige ambtenaar bij enige twijfel vaak zal opteren voor een defensief gedrag (ontheffingsbeslissing of milieueffectrapport). Hierdoor stijgt de administratieve last en wordt de vergunningsprocedure sterk vertraagd.

18. De beslissing dat een milieueffectrapport over het project moet worden opgesteld, heeft van rechtswege de onvolledigheid van de vergunningsaanvraag tot gevolg. Overeenkomstig artikel 9,§5bis van het milieuvergunningendecreet kan de initiatiefnemer dan een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting indienen bij de dienst MER. De raad merkt op dat in het omgekeerde geval - dus wanneer ten onrechte beslist werd dat een plan- of project-MER niet nodig is - geen beroep mogelijk is. SARO merkt op dat de beslissing dat er geen potentiële aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn grondig moet worden gemotiveerd om te vermijden dat achteraf een vergunning wordt vernietigd omdat een plan- of project-MER nodig zou zijn geweest.

¹⁰ Zie : http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/interpretation_eia.pdf

19. Tevens merkt SARO op dat de nota van de Vlaamse Regering stelt dat voor bijlage III-projecten slechts in (zeer) uitzonderlijke gevallen een MER zal moeten worden opgemaakt. SARO wijst er op dat in de handleidingen moet worden benadrukt dat de projecten die onder het toepassingsgebied van de project-m.e.r.-screening vallen in regel projecten zijn met een eerder geringe milieu-impact. Specifieke omstandigheden kunnen er in uitzonderlijke omstandigheden toe leiden dat een project- of plan-MER toch noodzakelijk is. De criteria en richtsnoeren die gehanteerd worden om deze uitzonderlijke omstandigheden te bepalen, worden best opgenomen in de voorziene handleidingen.
20. Het is voor SARO niet duidelijk of er voor een bouwdoossier met screening een openbaar onderzoek moet gehouden worden met of zonder een infovergadering.
21. Het is voor SARO ook niet duidelijk wat er gebeurt met de screening van planologische attesten en of de planologisch attesten bijvoorbeeld hier al worden gescreend. Bij de vergunningsaanvraag is het immers al te laat. SARO vindt hierover niets terug in de nota aan de Vlaamse Regering.
22. SARO betreurt dat er geen overgangperiode is vastgesteld voor aanvraagdossiers die ingediend worden kort voor het ogenblik van de publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad zonder de vereiste project-m.e.r.-screeningnota. Deze dossiers zullen onvolledig worden bevonden, zelfs indien de behandelende overheden zouden handelen conform de omzendbrief. Vanuit rechtszekerheid is er nood aan een overgangperiode om projecten niet nodeloos te vertragen.

D. INTEGRATIE

23. Het voorliggende ontwerpbesluit (artikel 3) stelt dat er geen milieueffectrapport moet worden opgesteld indien 1° het voorgenoemd project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu of 2° er reeds vroeger een project-MER werd goedgekeurd voor een 'gelijkaardig' project.

Het voorliggend ontwerpbesluit voorziet nu niet dat ook een goedgekeurd plan-MER een reden kan zijn om te oordelen dat de m.e.r.-screening kan volstaan. In het plan-MER worden de milieueffecten onderzocht en worden milderende maatregelen opgesomd. Wanneer voor een project een gedetailleerd RUP opgemaakt wordt, riskeert men twee keer een MER-procedure te moeten doorlopen. De raad pleit er voor dat - wanneer alles in het plan-MER bekeken is - een beperkte screening kan volstaan en de vergunningverlener naar het plan-MER kan verwijzen. Een project-MER is niet nodig wanneer al een gedetailleerd plan-MER voorligt en wanneer het project aansluit op het RUP waarvoor het plan-MER werd opgemaakt.
24. De raad vraagt de nodige aandacht - zolang de omgevingsvergunning nog niet operationeel is - voor de projecten waarvoor zowel een milieuvergunning als een stedenbouwkundige vergunning noodzakelijk is. De project-m.e.r.-screening zal gebeuren door zowel de overheid die de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag beoordeelt als de overheid die de milieuvergunningsaanvraag beoordeelt. Het is evident dat beide administraties in het kader van de screening van gemengde projecten met elkaar moeten overleggen en samenwerken om tot geen tegenstrijdige conclusies te komen.

E. TERMIJN

25. Het voorliggend ontwerpbesluit brengt de termijn van het ontvankelijkheids- en volledigheds-onderzoek van 14 dagen naar 30 dagen. Volgens de toelichting is dit nodig opdat de bevoegde

overheid de project-m.e.r.-screening moet kunnen onderzoeken en een beslissing kunnen nemen of er toch een milieueffectrapport voor het project moet opgesteld worden.

De invoering van de project-m.e.r.-screening voor projecten die onder bijlage III van het ontwerpbesluit vallen, creëert een nieuwe inhoudelijke verplichting in hoofde van de gemeentelijke of provinciale overheid. SARO vraagt dat voor het beoordelen van de screeningsnota een redelijke termijn wordt voorzien die een kwalitatieve besluitvorming mogelijk maakt. SARO wijst er echter op dat het verlengen van de termijn voor het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek een verlenging van de besluitvorming inhoudt terwijl de Vlaamse overheid juist streeft naar een versnelling van de besluitvorming over investeringsprojecten. In dit opzicht vraagt SARO dat wordt heroverwogen of een termijn van 30 dagen noodzakelijk is vanuit het oogpunt van het streven naar het versnellen van investeringsprojecten enerzijds en het toelaten van een kwalitatieve besluitvorming anderzijds.

SARO vraagt zich af wat er gebeurt wanneer deze inhoudelijke afweging niet binnen de gestelde termijn van de voorziene 30 dagen gebeurt en dit in relatie met de behandelingstermijn van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning die eveneens begint te lopen van de 30ste dag na deze waarop de aanvraag werd ingediend (cf. artikel 4.7.18, §1-2).

26. Sommige vergunde activiteiten die vroeger niet MER-screeningsplichtig waren, zullen voortaan bij een hervergunningsaanvraag van de milieuvergunning gescreend moeten worden. De initiatiefnemer zal dan bij zijn hervergunningsaanvraag een screeningsnota moeten voegen en kan daarna worden geconfronteerd met de beslissing dat een milieueffectrapport moet worden opgemaakt. Het voorliggend ontwerpbesluit (artikel 5) gaat uit van een termijn van 6 maanden om het rapport te finaliseren. Wanneer deze 6 maanden niet gehaald worden zijn de gevolgen bijzonder groot (nl. geen vergunning). Uit de praktijk blijkt dat 6 maanden bijzonder kort is. Dikwijls neemt de procedure van opmaak tot goedkeuring van een milieueffectrapport ongeveer een jaar in beslag. Het is dan ook aanbevolen dat de termijn van 6 maanden wordt verlengd. Hiervoor zou echter een decreetswijziging nodig zijn.

F. INFORMATIEVERPLICHTING

27. Met voorliggend ontwerpbesluit wordt een bijkomende informatieverplichting ingevoerd: er moet namelijk een project-m.e.r.-screeningsnota worden toegevoegd bij de milieu- en stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor bepaalde nieuwe projecten. In de nota van de Vlaamse Regering bij voorliggend ontwerpbesluit wordt geraamd dat het opmaken van een project-m.e.r.-screeningsnota gemiddeld drie uur in beslag zal nemen.

De verwachte sterke toename van het aantal projecten waarvoor een project-m.e.r.-screening vereist is, betekent niet alleen een bijkomende informatie- en evaluatieverplichting voor de lokale overheid maar ook voor de initiatiefnemer (van kleinere projecten). Een screeningsnota moet volgens de SARO zo worden opgevat dat de initiatiefnemer deze in principe zelf kan opstellen.

De SARO meent dat er een onderscheid kan worden gemaakt tussen informatie die de initiatiefnemer kan/moet aanleveren en de informatie die de overheid moet verzamelen. Bedrijfseigen informatie wordt uiteraard aangeleverd door het bedrijf. De informatie die aan de initiatiefnemer wordt gevraagd, moet daarbij zoveel mogelijk geïntegreerd worden opgevraagd op basis van de informatie die verstrekt wordt in het milieuvergunningsaanvraagdossier. De aan de initiatiefnemer gevraagde informatie moet volgens de raad bovendien beperkt worden tot de informatie die noodzakelijk is voor het inschatten van de verwachte milieueffecten van het bedrijf. Het modelformulier en de handleiding moeten duidelijk maken welke informatie

noodzakelijk is om een onderbouwde beslissing te kunnen nemen over de (al dan niet) toegevoegde waarde van een volwaardig MER. Anderzijds is de overheid beter geplaatst om informatie te verzamelen over bijvoorbeeld de mogelijke nabijheid van beschermde gebieden en over de mate waarin de milieukwaliteitsnormen reeds worden overschreden in het betrokken gebied. Dit zijn belangrijke criteria voor de beoordeling van de screeningsnota. Ook de mogelijke interactie en cumulatie van de door de initiatiefnemer beschreven effecten met de effecten van andere bestaande en geplande projecten in het gebied, zijn zeer moeilijk te beschrijven door de initiatiefnemer. Hoe dan ook moet het duidelijk zijn dat de uiteindelijke beoordeling van de informatie in de screeningsnota moet gebeuren door de vergunningverlenende overheid.

28. Voorliggend ontwerpbesluit heeft bovendien een behoorlijke impact voor de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar. Het vergt voor deze ambtenaar bijscholing en een bijkomende inspanning om naar behoren te kunnen oordelen. Stedenbouwkundige ambtenaren zijn niet steeds MER-specialisten. Ze zullen ongetwijfeld advies moeten vragen aan collega's; hetgeen de nodige tijd vraagt. Daarenboven moet de gemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar zijn beslissing met betrekking tot de screening duidelijk motiveren.
29. De raad merkt op dat indien elke vergunningverlenende overheid naar eigen inzicht de project-m.e.r.-screeningsnota's moet gaan interpreteren, willekeur kan ontstaan. Dit kan aanleiding geven tot aanzienlijke kosten en vertragingen en kan leiden tot talrijke juridische procedures.¹¹ SARO vraagt dat aan de vergunningverlenende overheid een uniform beoordelingskader wordt aangereikt zodat de beoordeling uniform verloopt over de verschillende vergunningverlenende overheden heen.

G. HANDLEIDING

30. De nota van de Vlaamse Regering bij het voorliggend ontwerpbesluit gelast de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, met de opmaak van een dynamische handleiding waarin in eerste instantie aandacht moet besteed worden aan de intensieve veeteelt, de aanleg van wegen, stadsontwikkelingsprojecten en leidingen.

SARO vindt het positief dat een dynamische handleiding zal worden opgemaakt, doch betreurt dat de handleiding niet reeds in ontwerp werd vastgesteld en samen met het voorliggend besluit voor advies werd voorgelegd. Er is nood aan een duidelijke handleiding met richtlijnen inzake de project-m.e.r.-screeningsnota; voor zowel de vergunningsaanvrager als de vergunningverlener.

De dynamische handleiding moet zo concreet mogelijk zijn en zo snel mogelijk ter beschikking worden gesteld. Daarbij is het belangrijk dat de handleiding niet enkel afgestemd is op milieuvergunningsaanvragen maar ook op stedenbouwkundige vergunningsaanvragen.

¹¹ Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar het recente arrest van 30 mei 2012 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, waarin de vergunning voor een kantoorgebouw met ondergrondse parking wordt vernietigd omdat het als een stadsontwikkelingsproject wordt aangemerkt en de overheid nagelaten heeft een milieuscreening te doen:

<http://www.rwo.be/LinkClick.aspx?fileticket=L1An-1vyciE%3D&tabid=15298&mid=21622>